

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDEKE”.)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KIS-CZELL és VIDEKE”.)

Ár: 3 kor. Helyesítés: 2 kor. —
Föld: 4 kor. Helyesítés: 3 kor. — 10.
Külföldi irattal: kedd, a csillag az osztályban.

Feloldó szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csellőmölk, Dórnok utcán, Gombás-ház — Ide inté-
sendők a lap szerkesztésébe és anyagi részét illető mindennemű
küldemények.

Az új ipartörvény.

Most került nyilvánosságra az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat, amely a megokolással együtt egy hatalmas legislatorikus alkotás, amelyhez fogható nagy hibátlanul.

Kereskedelem már évtizedek óta égető hiányt érzi az új ipartörvénynek, amely kiküszöbölje gazdasági életünkben a száz és százféle anomáliát, a tisztességtelen versenyt és elhárítsa a munka és az üzlet újabból az akadályokat.

Nagy máfek-rizik elöttünk, s hosszú időt vesz igénybe átoltvasása, áttanulmányozása. De ahogy átlapozzuk a javaslatot, nyomban felöltik annak gazdasága, mindenre kiterjedő figyelme, alaposága és az a gyakorlati ésszerűség, amely a modern üzleti és ipari élet minden nyilvánulására figyelemmel van. Számos gyökeres, sőt radikális reformot tartalmaz az javaslat, amely újítások egészen új formát és lényegét adnak a kereskedelmi és ipari élet egyes nyilvánulásainak. Minden iparos, minden iparossegéd és minden munkás megtalálja itt érdekeinek teljes védelmét és megtalálja a kereskedő is, ha nem is olyan nagy mértékben, mint az iparos. Sokan hibául röjják föl az új javaslatnak azt, hogy a

kereskedelem dolgival nem foglalkozik oly intenzíven, mint az iparosokéval. Akik azonban ezzel a váddal lépnek fel, azok figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy a kereskedelem sokkal szabaddabb tökéletlenebb foglalkozás, mint az ipar, hogy a

Mert a kereskedő a falusi greizler is, a városi botos is és a nagy városi áruház tulajdonos is kereskedő, a ayubőrös is és a gyáros is. Egy olyan szakmában, amely annyi ezerféle formában és kialakulásban nyilvánul meg, nem lehet törvénybe foglalni mindent nyilvánvalóan. Ezért tehát ne vegyük zokon a kereskedelem barátai, ha az iparról több szó esik a javaslatban, mert ebből a javaslatból semmi sem hiányzik, amit a kereskedelem érdekében törvénybe lehet iktatni. Lehetetlen ne kívánjunk embertől még ha az Saterenyi József is, aki apja ennek a nagystílű alkotásnak.

A javaslat egyik leglényegesebb része az, amely a képzésről intézkedik. A kon-társágnak az iparban egyszer s mindenkorra vége lesz, amit bizonyára nagy örömmel üdvözöl az egész magyar iparosvilág, amelynek állandóan kára és sérelme volt, hogy szakképzetlen emberek egy kis pénzzel vagy esetleg anélkül egy játszották ki az ipartörvényt, hogy képezett iparossegé-

det, úgy nevezett üzletvezeleit vettek maguk mellé strohman gyanánt és így konkurráltak az iparosokkal, akik megszenvedtek a mesterségükért. Ennek a strohman politikának most egyszer mindenkorra befellegszet.

Másik jelentékeny intézkedése a javaslatnak a munkás és munkaadó közötti

munkaadókból és munkásokból választott bíróság van hivatva, mint első fokú hatóság dönteni a munkás és munkaadó között felmerült vitás esetekben. E választott bíróság tagjai egyforma jogokkal és hatáskörrel bírnak s bizonyára és a munkás teljes megnyugvással veheti magát alá ezen hatóság döntésének.

Rendezi a javaslat a munkaidő kérdését úgy az iparban, mint a kereskedelemben, rendezi pedig a humánus szempontok figyelembe vételét. A munkaidő-fejezete kimondja, hogy vidéken a kereskedelmi alkalmazottaknak délelben 1 órai étkezési idő adandó. Az üzletek munkaideje reggel 6 órától esti 8 óráig terjedhet; az érdekeltek kereskedők 2 harmadának kívánságára az iparfelügyelő legelőbb 1 órával korábbi zárást állapíthat meg. Érdekes a munkaközvetítés fejezete, amely a 10,000 lakónál többel bíró városokban kötelezővé teszi a községi munkaközvetítők szervezését, amelynek fentartását felében az állam, felé-

TÁRCA.

A től rémül.

Végig gázolt a tél a kopár föld felett ijesztes rémcselvel, a nagy hóviharak és dermedtő fagyjaival, fájó keszvet és kint zudítva a szegény otthon nélküli vándorokra. Nincs szó, ami ki tudná fejteni, nincs toll, amely le tudná írni azokat a nagy szenvedéseket, amit a kemény télvíz idején átzenved a hajléktalan szegény párja. Hogy mily édes örömet érez az ilyen ember annak tudására, hogy már a tél múlt felében van és megjelen az első meleg napugár a teremő hatása miriad életet csal ki a parolgo édes anya föld méhéből! De csait! Lassan, még tél az idő, még fagybilincsekbe van verve a fekete föld kérge és a szózatos kis patak futása. Tehát még most ne előre nézzünk, hanem hátra. Nézzük csak az elmúlt tél borzalmait, ami megtörtént, igaz dolgok s nem a dajka mesék világához tartoznak.

Erző-szivű embernek fáj, nagyon fáj még leírni is azokat a hihetetlennek látszó dolgokat, amelyek pedig közvetlen szemelője valék a közelmúlt téli hónapokban. Ha ra gondolk a nagy uri kényre, ahol fumigálnak minden földi bajt. Egyen, hogy a földi élethez mindennek van ellensúlya és a hét lakattal belakott fényes paloták rácsos kapuin is be tolakodik a baj;

peraxe, a bajok különbözők. De hagyjuk ezt, most rá térek a tulajdonképeni tárgyamra.

Itt kanyarg a kis Halyagos patak a maga csinálta medrében, korlátlanul, szabadon. Századok tüntek el anélkül, hogy a haladás, a civilizációs egyenes, szabályos folyásba terelte volna. Most a kemény, hideg tél megállította, sima jégpáncél húzódik rajt végig. A mellette elterülő réteknak még nincs egy zöld szála, nincs egy szál cefelejtás virága. Kihalt, rideg, szomoró e táj; tárgyaltan pusztá, ahová elhalni jár az esti harangzó a távoli és közeli falvakból. Közel a Marcalba ömlésnél a bal partján van egy népes falu, úgy látszik, elég jó móddal a ezt követő gögős intelligenciával, de amellet igen szegény, földhözragadt emberekkel is. A zuzmarás, fagyos téli időben egy-esti szürkületben utam arra vezetett, halvány, sűrű köd ülte meg a tájat; az apró kis vityillók mécsese kísérteies halvány-sárga fényt árt a kis üveg ablakokon át a dermedtő észkájába. A sötét, ködös időben ut irányomat eltévesztettem és a megpillantott mécsese házikó felé közeledve, bekopogattam. Azon szandékkal, hogy informáljam magamat, utam folytatását illetőleg. Kopogtatásom a benn lakóknak nagy ijedelmet okozott, szokatlan volt nekik. Két-háromszori kopogtatásomra mégis kinyílt az ajtó, tisztességtudóan engedelmel kérve beléptem a családi szentélybe, de amit ott láttam, az minden képzeleten és fantázián felül áll. Egy-négy tagú család lakik benn, a két szülő és ezeknek

két gyermeke. A szoba tágas, ajtó és falak vastagon borítva dérről, kályha nincs benn, az egyik sarkába egy sovány sárga-ló gubbaszt, ringyrongyal van bekötözve a hideg ellen. Együtt él benn a családdal há osztályosa a tél szenvedéseinek. A másik sarokba a négy tagú család húzódik meg, igénytelen kintésű, műveletlen, azellem nélküli szülők és hozzájuk méltó nyávogó porontyok. A fűtő kályha helyét a konyha-falon keresztül egy lyuk pótolja, ezen a lyukon közelkednek a konyhaba, hogy a szoba rozoga ajtaját ki nyitni ne keljen. A sárga sovány gebének is itt adnakbe némi táplálékot, az undorító kigözlés és a ló trágya sz-csekély melegét, a család-nak. Szomoró képt El innen hamar. Far szót váltva a családfevel, aki e szomoró állapotok között mégis a meglegedett ember képét mutatta — távoztam. E pillanatnyi idő alatt még értettem, hogy ez a kis vityilló a sajátja és a sárga-pej, de egybe nincs az ég alatt, még csak jó levegője sincs. Es én elgondolkostam azon, hogy hány ilyen szerencsétlen szenvedő s nélkülöző embertársam küzd e vadhullámoss élettél. — Elet! Mi-ez? Honnét jövénk s hová menünk? Születni igazán nem érdemes, élni — gyötrellem.

Komor, sötét, hideg éjszaka feküdt meg a földet se csillag, se holdfény, mintha csak Kamacsakalnak tartanánk, maximális hideg fokot mutat a barométer, járó-kelő ember nem is igen akad, mindenki-meghuzódik a vackában. A falu ugynevezett szegény-házában, ahová a falu sze-

ben az illető község viseli, de e mellett az egyesületeket az ingyenes és a saját tagjaik részére való munkaközvetítéstől is eltiltja.

A javaslat engedélyhez köti a pénzkölcsön-közvetítő ügynökségek iparát és azt kirekeszti a vándoriparok köréből. Az üzleti cégtáblákra nézve kimondja, hogy amennyiben az üzlettulajdonos nő, ez a cégtáblán világosan kitüntetendő. A megrendelések gyűjtéséről szóló rész a kereskedő és iparosok lakóhelyén kívül való detailutaztatást, a fogyasztónál való megrendelés gyűjtést, továbbra is, az eddignél erősebb módon tilalmazza, sőt kimondja, hogy azon főktelepek tulajdonosai, amelyeket csak a megrendelések főlvétele céljából létesítettek, a főktelep helyen sem gyűjthetnek a fogyasztóktól megrendeléseket. Megszorítja a törvény a végeladások és árverések tartását s hatályos intézkedéseket tervez azon, anomáliák megszüntetésére, hogy a végeladás tartama alatt az üzletbe is, mint a végeladáshoz tartózkodókat ad-hassák el. A esdőtömegekből, vagy árverésen vett áruk eladását hirdetni egyáltalán tilos.

A magyar nők és a közművelődés.

Tagadhatlan, hogy a magyar nők zajtalan, de hasznos támogatásban részesítik a haza közművelődésének ügyét.

A jövőre azonban e támogatás mostani mértéke többé nem elegendő.

A nemzeti erők békés megfeszítésének korában élünk. Szükségünk van minden szellemi és erkölcsi képességre, ami bennünk lakik. Teljesség és tökéletesség kell tennünk országunkban a hazafias érzés, nemzeti irányu művelődés által. Egygyé kell fűznünk társadalmunk minden osztályát csoportját és töredékét az igazi és erős hazaszeretet kötelei által. Magyar lelket kell adnunk műveltségünknek. Magyar jelleglet kell adnunk társaséletünknek. Egygyé, erőssé és vonzóvá kell tennünk egész nem-

gényei vannak internálva, megfagytak a lakók. Gyaloglatlan deszka koporsóba zártak hideg tetemüket s minden ceremónia nélkül adták vissza a fekete földnek, aki felszínre hozta őket, hogy ismét takarja el. Szájról-szájra jár a hír a faluba ki sajnálkozik rajtuk, ki meg örül balsorsuk felett. Mert igaz az, hogy szerzi szive van minden embernek, de tiszta ember baráti szeretet kevésben lakozik. A csuf önzés uralja a világot.

Hosszúra elnyúl a téli éjszaka, soká pirkad a hajnal. Az urasági kastélyban korán talpon vannak, egyre érkezők udvarára az uri fogatok. A villamos fényűl csillognak a vadász fegyverek. Nagy körvadászatot tart ma az uraság. A környék urai mind jelen vannak, részt venni a vadászatban, valamint 300 hajtó, felöltött emberek és sihederek. Felénk érzetük lehet most az erdő és mezők vadjainak. Menten megkezdődik a hajtás, ropognak a vadászfegyverek s az öldöklés el art delután három óráig. Ekkor jöttek össze hajtó és lövő, ur és paraszt egyhelyre az országot melé, itt nagy rózsce tüzet csináltak, magyar csapatok fel a vörös láng nyelvnek. Körül hosszú padok és asztalok, megrakva hussal és borral. Vidám, tarka jó kedv húzódik végig a társaságon, a vadászat sikerült, ezer darab vad fekszik halva, ennek a nagy eredménynek isszak az aldomását. Ritka látvány mezzse el látszik a tábor tűz és elhallik a vasári zaj. A nagy lakoma mellett az országoton ballag egy vándor utas, sóvár fantáziával szemlél a társaságokat. A

zeti életünket mindenki előtt, hogy helytűnket ne csak az öndülő, de a művelt nemzetek között is kellő méltósággal elfoglaljuk. E feladat legszebb része Magyarország leányaira vár.

Az anyákra, akik a jövőnek adják át legszentebb érzelmeinket és gondolatainkat.

A nőkre, akik osztályos társai küzdelmeinknek, szenvedéseinknek és örömeinknek.

A leányokra, akik derék fiatalágunk sorsát a legközelebbi jövőt tartják gyöngéd kezeikben.

Magyar nők! Lelekcsüljetekek fel a mult idők példáin és mint egykor a hosszas nemzeti önvédelem dicső küzdelmeiben, úgy vegyetek részt ezentul is ama kitartó, békés törekvésben, melyet a műveltség-szintje történelmi ösztön által sarkalva folytatunk.

Sorakozzatok, Magyarország leányai a magyar közművelődési mozgalom lobogói alá minel nagyobb számmal!

Követeljetekek a munkából a magatok részét. S lakjatok akár városainkban, akár falvainkon, alakítsatok csoportokat, bizottságokat és választmányokat, hogy egyesült erővel karolhassátok föl a közművelődési mozgalmat.

A hazának minden talpalatnyi földje szent és nincs egyetlen pont sem az országban, ahol a magyar kultura munkája fölösleges volna.

Vegyetek áldott kezeitekbe a kised-óvás ügyét és a gyermekkereteket, melyért már a kormány a maga hatáskörében gondoskodott ugyan, de amelyet társadalmi uton, a ti lelkes közreműködésetek mellett még rendkívül fejleszteni, kiterjeszteni lehetne.

Apoljátok a nemzetes irányu népoktatást és legyetek különös tekintettel a lányoktatásra és nevelésre, amitől még sokat lehet várnia e hazának.

Nyissatok utat környezetetekben a magyar nyelvnek, a magyar irodalomnak a magyar könyvnek, a magyar festménynek a magyar szobornak, a magyar ipar készít-

hidegtől és az éhségtől meggyötörve, alig bírják gyenge lábai, a falu még mezzse van, a hideg nagy és nőttön nő. Az utas már mezzse halad, eltakarta a rónára lótelepülő halvány esti köd. Egyszer csak el álmosul és leül pihenni; de többé felkelni nem bír — megfagyott. A hó fehér szemfedővel takarta el, csak olvadáskor találták meg. Így történnek a tél rémei s lassan foly az idő a tavasz felé.

Németh Gyula.

Gondolatok.

Senkisésem óhajta, hogy kilósszámra becsüljék föl: mégis lenéznek a nagyok a kicsinyeket.

Az ólombetű olyan habitus, amely sokszor pótolja a — spirituszt.

Hajdan a hajadonok szerettek a szemükkel, ma az aranyifjúság egy része szorul e silány kosztra.

Hat nap alatt alkotta Isten a világot s csakhamar elő kellett vennie a nagy szivacsot.

Sok ember azért keresi a magányt, mert kevesebb neki egy számár, mint több.

ményeinek. Irtsátok a tulhajtott külföldieskedést és vegyetekek körül magatokat és tühelyetekek ne csak a tiszta magyar érzéssel és gondolattal, de a magyar irodalom, művészet, ipar és általában a magyar munka termékeivel. Vigyázzatok rá, hogy gyermekeitek első öntudatos pillantása a haza jelvényeit lássa meg és első gondolata egy legyen a koszius költő gondolatával: „a haza mindenek előtt!”

Lantomhoz.

Ott vagy még a kis sarokban
Méla hangu rossz lantom?
Jer, hadd pengessem a hurod,
Mint egykor, oly vidámon.

Úd el bűm és bánatomat,
Feledtesd, ami elmúlt!
Tépd ki azt az édes reményt,
Mely szivemben élt s virult.

Heged be a dal-varázzsal
E sebemet, ha tudod,
Hogy ne fájjon, ne sajogjon...
Szóljon hát a rossz hurod.

Igaz, hogy már régen zengtem
Toldott, földott hurodon,
S ügyetlenül jár majd eszem
S rajt mint balga bolyongom.

Por lepett be! Olyan régen
Nem gondoltam már veled?...
Te csak gondoltál ugy néha
Arra, ki elfelejtett?

Mamorító akkordjaid
Feledtessek vermemet,
Mely legszebb két ifjűven
Önmagába temetett.

Bele estem s benne voltam,
Ugy mondják, hogy szerelem,
Ábrándoztam s álmodoztam
S bére volt a gyötirelem.

Most látom, hogy képzeletben
Él csak egy hü ideál,
Mert ha csak a fátyla lebben,
A csalódás ottan áll.

Jer, hadd zengjek kedves lantom
Rajtad e velem bánatom
S a fejemet már ily könnyen
Szerelmemre nem adom.

Nesté.

— Március 15. A sajtószabadság kivívásának 60 ik évfordulója lesz ez év március 15-én, melynek megünneplésére máris országzerete készülnek. Legyen szabad reménylenk, hogy a sajtószabadság évfordulóját városunk hazafias közönsége is méltóképen fogja megünnepelni.

— A városházáról. Ceildömők mezőváros képviselőtestülete szerdán délelőtt ülést tartott. A gyűlésen tárgyalattott a kereskedelmi miniszterium leirata a Ganz és társa céggel kötendő villamos világitásra vonatkozólag. A képviselőtestület egynéhány pontot el is fogadott a miniszterium feltételeiből, több pont ellen pedig előterjesztéssel élt. Elhatározattott az utcák és terek befásítása, amely célra Maróthy László dr. nagybirtokos, volt országos képviselő 250 drb. hársfát ajánlott fel ingyen a városnak. A képviselőtestület jegyzőkönyvi közzönetet szavazott dr. Maróthy Lászlónak. A tervbe vett rendőri létszám felemelését a képviselőtestület bizonytalan időre elhalasztotta. Egyébb apró ügyek elintézésével a gyűlés véget ért.

Alapított 1843!

SZŐLŐOLTVÁNY ELADÁS

Ak megvásárolja, olcsó, szép szőlőt akar, forduljon **VITYÉ MIKLOS** felkúsméretesen vezetett oltványtelepéhez **Orbánudon** (Tortontalmegye) ahol szőlőoltvány minőségű I. rendű fas, gyökeres és sima szőlőoltványok, bor és csemegetajók, valamint amerikai sima és gyökeres szőlőoltványok, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű oltványzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőoltványok külön e célra választott fajok.

Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. A számos elismerő levél közül itten csak egy: Kaposvár, 1907. II. 9. Az oltványokat kérem annak idején külön csomagolva küldeni, hogy tudjam miféle faj s borsav ütethessem. A küldött oltványok mind megérdemtek, bár eredetileg is onnét rendeltem volna. Kérem a rendelést előjegyzésbe venni a erről értesíteni. Szíves üdvözléssel. Vécsey Róbert p. ü. tanácsos.

ELADÓ

egy használt, dr. jókarbas levő 15 éves Hungaria sorvetőgép. Megtekinthető

Dr. Porkoláb Mihály ügyvédnél. **Celldömök.**

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva, legújabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

KÖZÖSSÉGI ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYTELEP

Tulajdonos: **Gaspári Frigyes** Madgyas 71. szám. (Magyarkülli m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, onnét fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irásbeli bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Hirdetéseket jutányos áron felvessz a kiadóhivatal.

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben, 22 faj csemege, 28 borsfajban háromféle alanyon, fajtisztán meszes talajra is.

Gyökeres vessző **Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin** No. 1 és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnél **Billéd Tortontalm.**

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419000 oltvány. 250000 gyökeres. Árlap ingyen. — Az intézőeg.

VASAROLTVÁNYOK ézezőrek, arany, ezüst, kinal ezüst evőeszközök és dísztargyakat és valódi svájci zseb és fali órákat **szenzációs olcsó árak mellett**

a 60 éve fennálló s jó hírnévnek örvendő **STEINBERGER M. UTÓDA** **Benedek Oszkár** aranyműves és órásnál

P. A. P. A. Fő-utca 13. szám.

A Bencések templomával szemben. Flórközlet: **DEVECSER, Baros-utca.**

gő javítások, postai rendelések pontosan és lekiismeretesen

SZEIFERT JOZSEF

POZSONY Halászkapu-utca 4 sz

cs. kir. udv. fegyverszállító. — Interurbahn telefon 252

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti

Diana fegyverekből ugyazintén célszerű **Hemmerle** féle fegyverekből

J. P. Sauer u. Sohn cég

Krupp Frigyes-féle különleges acélsöví fegyverekből

eredeti gyári árakon.

Legujabb!! Browning féle önműködő ismétlődő sorozatú vadászfegyver 12 öbn. ered. gyári áron azaz 210 kor ért nálam kapható **Cs. és kir. állami áruda** által osztrák magyar füstnélküli I. számú vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállítok minden fajta kész vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberűhöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegesség! Saját lövölde! **A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállítás** alkalmával **vadászfegyvereim és vadászszerszökök** az egyedüli aranyérmert nyertek.

Ügynekök felvételnek Értékpapírok részletfizetésre.

37 havi 12 kor. részletre **20 h u z á s** 37 havi 12 kor. részletre

van évente a következő 7 darab eredeti sorajegyre: 1 drb. Pesti Hazai Takarékpénztár, 1 drb. Konvertált Jelzalog, 1 drb. Olasz vörös kereszt, 1 drb. Bazilika, 1 drb. Józsv, 2 drb. Erzsébet-szanatorium sorsjegyek

Értéknyeremény 4.500.000 kor.

Fenti sorsjegyet eladjuk 37 havi 12 koronás részletfizetésre. Egy részletnek vagyis 12 koronának postautalványon hozzánk való beküldése után azonnal megküldjük a sorszatot és a számokat tartalmazó részleteket **azonnali játékjoggal**, mely szerint az összes nyeremények a vevőt illetik. A teljes befizetés befejezésével ezen értékpapírok a vevő korlátlan birtokába mennek át, aki azokra még 32-70 évig játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer. A további befizetésekhez portomegtakarítás céljából postatakarékpénztári befizetési lapokat küldünk.

Kereskedelmi Bank és Váltóüzlet P. A. P. A.

37 havi 12 kor. részletre **P. A. P. A.** 37 havi 12 kor. részletre

Családi takarékperselyek. Ügynekök felvételnek.